

شیوه‌نامه شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان ادبی کشور

مقدمه

به استناد تبصره ۲ از ماده ۳، تبصره ۳ از ماده ۴ و تبصره ماده ۵ آین نامه «شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان ادبی کشور» و به منظور تدوین فرایند شناسایی و چگونگی پشتیبانی از مشمولان آین نامه، این شیوه‌نامه تدوین و تصویب می‌شود:

ماده ۱: تعریف‌ها

برای رعایت اختصار، تعریف‌های زیر در این شیوه‌نامه رعایت می‌شود:

الف. بنیاد: منظور بنیاد ملی نخبگان است.

ب. فرهنگستان: منظور فرهنگستان زبان و ادب فارسی است.

ج. آین نامه: منظور «آین نامه شناسایی و پشتیبانی از برگزیدگان ادبی کشور» مصوب هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۷ است.

د. ادبیات: منظور هر یک از حوزه‌های ادبی شامل: «شعر»، «دادستان» و «تخصص‌های زبانی و ادبی (از جمله: نویسنده‌گی، ویرایش، آموزش زبان فارسی، ترجمه، زبان‌شناسی و پژوهش زبانی و ادبی)» در زبان فارسی است.

ه. برگزیده ادبی: منظور هر یک از اجادان شرایط «مستعد برتر ادبی» و «سرآمد ادبی» مطابق مفاد آین نامه است.

و. رویداد ادبی: منظور هریک از مسابقه‌ها و جشنواره‌های معتبر در حوزه زبان و ادبیات است که به تأیید کمیسیون دائمی هیئت‌امنای بنیاد رسیده باشد.

ز. نهاد ادبی: منظور هریک از نهادهای حرفه‌ای - تخصصی در حوزه ادبیات از قبیل انجمن‌های ادبی، دانشگاه‌ها و دستگاه‌های تخصصی ذی‌ربط است.

ح. شورای شناسایی: منظور شورای شناسایی برگزیدگان ادبی، موضوع ماده ۳ شیوه‌نامه است.

ماده ۲: شناسایی برگزیدگان ادبی

۱-۲. مستعدان برتر ادبی: برگزیدگان این دسته باید واجد ویژگی‌های مذکور در بند ۱-۲ آین نامه و بیشترین امتیاز حاصل از معیارهای بند ۱-۳ آین نامه در میان متقاضیان باشند. سنجش معیارهای بند ۱-۳ بر اساس جدول ۱ صورت می‌پذیرد.

۲-۲. سرآمدان ادبی: برگزیدگان این دسته باید واجد ویژگی‌های مذکور در بند ۲-۲ آین نامه و بیشترین امتیاز حاصل از معیارهای بند ۲-۳ آین نامه در میان متقاضیان باشند. سنجش معیارهای بند ۲-۳ بر اساس جدول ۲ صورت می‌پذیرد.

تبصره ۱: دریافت دست کم ۱۵۰ امتیاز از جدول ۱ برای مستعدان برتر ادبی و دست کم ۳۰۰ امتیاز از جدول ۲ برای سرآمدان ادبی ضروری است.

تبصره ۲: شورای شناسایی مجاز است سایر مصاديق مربوط به فعالیت نخبگانی ادبی را شناسایی و برای لحاظ در مقررات به بنیاد پیشنهاد کند.

ماده ۳: شورای شناسایی برگزیدگان ادبی

به منظور انطباق ویژگی های متقاضی با مقررات بنیاد و تعین مصاديق برگزیدگان ادبی، «شورای شناسایی برگزیدگان ادبی» مطابق

ماده ۴ آینه نامه با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف. معاون آینده سازان بنیاد^۱

ب. معاون علمی - پژوهشی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

ج. یکی از معاونان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با انتخاب وزیر ذی ربط

د. یکی از معاونان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با انتخاب وزیر ذی ربط

ه. یکی از معاونان وزارت آموزش و پرورش به انتخاب وزیر ذی ربط

و. رئیس حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی (یا یکی از معاونان ایشان)

ز. سه تن از صاحب نظران حوزه ادبیات فارسی

ح. معاون سرآمدان و نخبگان بنیاد^۱

تبصره ۱: اعضای موضوع این ماده با حکم رئیس بنیاد منصوب می شوند.

تبصره ۲: اعضای بند «ز» از میان اعضای هیئت علمی حوزه های مختلف ادبیات و نیز ادبیان بر جسته کشور با پیشنهاد فرهنگستان و

تأیید بنیاد به مدت دو سال منصوب می شوند. انتخاب و انتصاب مجدد آنان بلا مانع است.

تبصره ۳: دبیرخانه شورا در معاونت مربوطه^۱ بنیاد تشکیل می شود و یکی از مدیران این معاونت، وظیفه دبیری جلسه های شورا را بر عهده دارد.

تبصره ۴: دبیرخانه شورا وظیفه تنظیم و ارسال دعوت نامه ها، ثبت صورت جلسه ها، ابلاغ مصوبه ها و پیگیری اجرایی آن را بر عهده دارد.

تبصره ۵: رئیس شورا از میان یکی از اشخاص موضوع بند «الف» یا «ح» این آینه نامه و با تأیید و حکم ریاست بنیاد انتخاب می شود. دبیرخانه شورا نیز در معاونت مربوطه تشکیل خواهد شد.^۱

ماده ۴: کارگروه تخصصی ادبی

۱. موضوع اصلاحیه هیئت امنی بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۹

برای بررسی تخصصی درخواست‌های دریافتی در حوزه‌های مختلف ادبیات، «کارگروه تخصصی ادبی» با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف. دبیر شورای شناسایی برگزیدگان ادبی (رئیس کارگروه)

ب. نماینده فرهنگستان (به انتخاب معاون علمی و پژوهشی فرهنگستان)

ج. نماینده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (به انتخاب عضو متناظر وزارت در شورا)

د. دو تن از صاحب‌نظران ادبیات بنا به موضوع مورد بررسی در کارگروه (به انتخاب بنیاد)

تبصره ۱: اعضای کارگروه با حکم رئیس شورای شناسایی برای مدت دو سال منصوب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۲: دبیرخانه کارگروه در بنیاد تشکیل می‌شود و وظیفه دریافت درخواست‌ها، ارزیابی اولیه آنها، تطبیق مدارک با مقررات و ارائه نتایج به شورا را بر عهده دارد.

تبصره ۳: اعضای بند «د» بر اساس حوزه‌های ادبی (در مجموع شش نفر) انتخاب و منصوب می‌شوند و برای شرکت در هر جلسه، به تناسب پرونده‌های مورد بررسی، از اعضای متناظر دعوت می‌شود.

ماده ۵: فرایند شناسایی

۱- رئیس بنیاد هر ساله تعداد برگزیدگان ادبی را در دو رده «مستعد برتر ادبی» و «سرآمد ادبی» اعلام می‌کند.

۲- پس از اعلام فراخوان، بنیاد اطلاعات مربوط به مقاضیان را گردآوری و ساماندهی می‌کند.

۳- کارگروه تخصصی ادبی، مستندات دریافتی را با مقررات تطبیق و امتیاز هر یک از مقاضیان را تعیین و به شورای شناسایی اعلام می‌کند.

۴- شورای شناسایی، پس از بررسی نتایج، برگزیدگان را تعیین و به رئیس بنیاد اعلام می‌کند.

۵- رئیس بنیاد بر اساس ظرفیت سالانه، برگزیدگان نهایی را تعیین می‌کند.

تبصره ۱: مقاضیان از طریق معرفی نهادهای ادبی یا به صورت فردی می‌توانند در این فرایند وارد شوند.

تبصره ۲: برگزیدگان پس از دست کم هفت سال از آخرین انتخاب، می‌توانند دوباره در فرایند ارزیابی شرکت کنند. برای این افراد، به جز پیشینه تحصیلی و تخصص‌های علمی در زمینه ادبیات، تنها فعالیت‌های جدیدشان مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

ماده ۶: پشتیبانی

۱- پشتیبانی از مستعدان برتر ادبی: به منظور هدایت و تسهیل مسیر رشد و ارتقای آنان، تسهیلات زیر در قالب «جاایزه قیصر»، به گرامی داشت شان ادبی «مرحوم قیصر امین‌پور»، به آنان اعطا می‌شود:

الف. تسهیلات مادّی برای بهره‌مندی از محضر استادان رشته تخصصی ادبی

ب. اعتبار ادبی برای تأمین کمک‌هزینه «اشتراک نشریات ادبی داخلی و خارجی»، «عضویت در مجتمع ادبی داخلی و خارجی»،

«خرید آثار ادبی»، «شرکت در مجتمع ادبی داخلی» و سایر موارد مشابه

ج. درنظر گرفتن امتیاز در جدول جایزه‌های تحصیلی دانشجویان صاحب استعداد برتز

د. درنظر گرفتن امتیاز در جدول تسهیلات دانش آموختگان برتز دانشگاهی

ه. تسهیلات فرهنگی و رفاهی: شامل هدیه ازدواج، کمک هزینه سفرهای زیارتی، گردش گری ملی و مشابه آن

۶-۲. پشتیبانی از سرآمدان ادبی: به منظور تکریم سرآمدان ادبی و تسهیل مسیر اثرگذاری آنها و الگوسازی از آنان تسهیلات زیر در

قالب «جایزه بیهقی»، به گرامی داشت شان ادبی «مرحوم ابوالفضل محمدبن حسین بیهقی»، به آنان اعطا می‌شود:

الف. اعتبار ادبی: به منظور ارتقای فعالیت‌های ادب پژوهی، انتشار آثار، سفرهای پژوهشی، اشتراک نشریات ادبی داخلی و

خارجی، عضویت در مجتمع ادبی داخلی و خارجی، خرید آثار ادبی و موارد مشابه

ب. امکان پذیرش سالانه سه ادب آموز یا سه پژوهشگر پساد کری با استفاده از اعتبارات بنیاد

ج. اعتبار مالی برای شرکت در مجتمع ادبی داخلی و خارجی

د. تسهیلات فرهنگی و رفاهی: شامل کمک هزینه سفرهای زیارتی، گوش گری ملی، تسهیلات مسکن، بیمه و مشابه آن

ه. اعطای تسهیلات برای استفاده از امکانات ادبی، فرهنگی و هنری در سطح کشور

و. تجلیل از طریق شناساندن شخصیت و فعالیت‌های سرآمد ادبی در مجتمع عمومی (از طریق انتشار کتاب یادمان، تهیه فیلم،

اصحابه و ...)

تبصره: سقف ریالی تسهیلات این ماده، سالیانه از سوی رئیس بنیاد تعیین و با کمک نهادهای مرتبط با موضوع آیین‌نامه اعطا می-

شود.

ماده ۷: تفسیر مفاد

شرح مواد مسکوت، تفسیر مفاد، طراحی نظام اجرایی شیوه‌نامه و نظارت بر اجرای صحیح آیین‌نامه و شیوه‌نامه، بر عهدهٔ معاونت

مربوطه^۱ بنیاد است و لازم است در هر سال، گزارشی از اجرای شیوه‌نامه را تهیه و ارائه کند.

ماده ۸: تصویب و اجرا

این شیوه‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، هشت ماده و دوازده تبصره پس از تأیید شورای شناسایی برگزیدگان ادبی به تصویب رئیس

بنیاد ملی نخبگان رسید و تا پایان سال ۱۳۹۶ اجرا و سپس اصلاحات لازم در آن اعمال می‌شود.

۱. موضوع اصلاحیه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۹.

جدول ۱: معیارها و سنجه‌های شناسایی مستعدان برتر ادبی

ردیف	معیار	پیشنهادی	ستجه	توضیح	امتیاز
۱	پیشنهادی تحصیلی			<ul style="list-style-type: none"> برگزیده آزمون سراسری ورود به دانشگاهها شامل: دوره کارشناسی (حداکثر ۱۰ امتیاز) دوره کارشناسی ارشد (حداکثر ۱۰ امتیاز) دوره کارشناسی (حداکثر ۱۰ امتیاز) برگزیده کنوریالیپاد ادبی دانشآموزی (حداکثر ۲۰ امتیاز) برگزیده کنوریالیپاد ادبی دانشجویی (حداکثر ۲۰ امتیاز) دریافت جایزه تحصیلی بنیاد به ازای هر سال ۱۰ امتیاز) 	۳۰
	فناوری اطلاعات			<ul style="list-style-type: none"> درآزمون دوره کارشناسی حداکثر ۱۰ نفر اول و در آزمون‌های دیگر حداکثر ۱۰ نفر اول لحاظ می‌شوند. رتمهای اول تا سوم فردی در رشته‌های علوم انسانی 	۴۰
	تحصیلی زبان			<ul style="list-style-type: none"> در رشته‌های زبان و ادبیات فارسی، زبان و ادبیات عربی، زبان و ادبیات خارجی یا زبان‌شناسی دانش آموخته برتر مطابق ضوابط بنیاد (حداکثر ۲۰ امتیاز در هر دوره تحصیلی) 	۶۰
	تحصیلی ادبی			<ul style="list-style-type: none"> دارا بودن داشتماهه دکتری تخصصی / سطح ۴ حوزه علمی / نشان درجه ۱ هنری (۳۰ امتیاز) دارا بودن داشتماهه کارشناسی ارشد / سطح ۳ حوزه علمی / نشان درجه ۲ هنری (۲۰ امتیاز) دارا بودن داشتماهه کارشناسی / سطح ۲ حوزه علمی / نشان درجه ۳ هنری (۱۵ امتیاز) 	۳۰
۲	تحصیلی زبان	۱		<ul style="list-style-type: none"> نگارش دیوان شعر با مضماین عالی (به ازای هر نسخه چاپ شده تا ۵۰ امتیاز) برگزیده شدن در رویدادهای معتبر ادبی (هر مورد حداکثر ۲۵ امتیاز) نلاش برای پاسداشت زبان فارسی (از طرق شرایط و روزنامه‌ها، سازمان‌های انتشاراتی، رسانه‌های عمومی، شبکه‌ها و رسانه‌های الکترونیکی و مشابه آنها) (حداکثر ۱۵ امتیاز) عضویت در مجمع معتبر ادبی ملی و بین‌المللی (حداکثر ۵ امتیاز) 	۲۰۰
	تحصیلی ادبی	۲		<ul style="list-style-type: none"> نگارش کتاب فاخر داستانی (به ازای هر ۱۰۰ نسخه چاپ شده تا ۵۰ امتیاز) نگارش کتاب فاخر داستانی بلند (به ازای هر ۱۰۰ نسخه چاپ شده تا ۱۰۰ امتیاز) برگزیده شدن در رویدادهای معتبر ادبی (هر مورد حداکثر ۲۵ امتیاز) نلاش برای پاسداشت زبان فارسی (از طرق شرایط و روزنامه‌ها، سازمان‌های انتشاراتی، رسانه‌های عمومی، شبکه‌ها و رسانه‌های الکترونیکی و مشابه آنها) (حداکثر ۱۵ امتیاز) عضویت در مجمع معتبر ادبی ملی و بین‌المللی (حداکثر ۵ امتیاز) 	۲۰۰
	تحصیلی زبانی و ادبی	۳		<ul style="list-style-type: none"> تصییف کتاب در زمینه تخصص‌های زبانی و ادبی (به ازای هر ۱۰۰ نسخه چاپ شده تا ۵۰ امتیاز) تصییف اتفاقی کتاب‌های ادبی (به ازای هر ۱۰۰ نسخه چاپ شده تا ۵۰ امتیاز) تألیف کتاب در زمینه تخصص‌های زبانی و ادبی (به ازای هر ۱۰۰ نسخه چاپ شده تا ۴۰ امتیاز) ترجمه کتاب فاخر ادبی به زبان فارسی (به ازای هر ۱۰۰ نسخه چاپ شده تا ۴۰ امتیاز) سریرستی یا انشتن نقش مؤثر در اجرای طرح‌های مطالعاتی و پژوهشی ادبی که موقوفت اجرای آن به تأیید کارفرما رسیده باشد (هر مورد تا ۱۵ امتیاز) انشار مقاله در مجلات معتبر پژوهشی در حوزه ادبیات (هر مورد تا ۵ امتیاز - حداکثر ۳۰ امتیاز) سریرستی، نویسنده‌گی و ویراستاری مقالات در داشتماهه‌ها و فرهنگنامه‌ها (هر مورد تا ۱۵ امتیاز - حداکثر ۳۰ امتیاز) برگزیده شدن در رویدادهای معتبر ادبی (هر رویداد حداکثر ۲۵ امتیاز) نلاش برای پاسداشت زبان فارسی (از طرق شرایط و روزنامه‌ها، سازمان‌های انتشاراتی، رسانه‌های عمومی، شبکه‌ها و رسانه‌های الکترونیکی و مشابه آنها) (حداکثر ۱۵ امتیاز) عضویت در مجمع ادبی ملی و بین‌المللی معتبر (حداکثر ۵ امتیاز) 	۲۰۰

جدول ۲: معیارها و سنجه‌های شناسایی سرآمدان ادبی

ردیف	معیار	آنچه	توضیح	امتیاز	بیشینه امتیاز
۱	تفصیل آثار ادبی	<ul style="list-style-type: none"> نگارش دیوان شعر با مضماین عالی (به ازای هر ۱۰۰۰ نسخه چاپ شده تا ۸۰ امتیاز) نگارش کتاب فاخر داستانی بلند (به ازای هر ۱۰۰۰ نسخه چاپ شده تا ۱۵۰ امتیاز) نگارش کتاب فاخر داستانی (به ازای هر ۱۰۰۰ نسخه چاپ شده تا ۸۰ امتیاز) 	<ul style="list-style-type: none"> آثار تخصصی باید در حوزه داستان، شعر، ویرایش، نقد ادبی، پژوهش‌های زبانی و ادبی، ترجمه و آموزش زبان باشد. امتیاز تأثیر، تصنیف و صحیح انتقادی، مطابق ضوابط ارتقای مرتبه اعضا هیئت علمی تعریف می‌شود. تشخیص کفیت فعالیت‌ها بر عهده کارگروه است. 	۳۰۰	۱۰۰
۲	اشعار ادبی	<ul style="list-style-type: none"> ترجمه و انتشار آثار فرد به زبان غیرفارسی در خارج از کشور (هر اثر حداقل ۵۰ امتیاز) برگزیده شدن در رویدادهای معتبر ادبی (هر رویداد حداقل ۲۵ امتیاز) داوری یا عضویت در کمیته‌های تخصصی رویدادهای معتبر ادبی (هر مورد تا ۱۰ امتیاز) سخنرانی اصلی/کلیدی/مدغایر در مجتمع معتبر ادبی داخلی و خارجی (هر مورد تا ۱۰ امتیاز) پایان نامه درباره فرد یا آثار وی (هر مورد ۵ امتیاز) نقد و تحلیل آثار فرد در مطبوعات (هر مورد ۲ امتیاز) چاپ اثر در کتاب‌های درسی (هر مورد ۱۰ امتیاز) ساخت فیلم یا مجموعه‌های نمایشی از آثار فرد (هر مورد تا ۱۰ امتیاز) برگاری نکوداشت، چاپ یادنامه، جشن نامه، ساخت فیلم یا مجموعه‌های نمایشی درباره فرد (هر مورد تا ۱۰ امتیاز) 	<ul style="list-style-type: none"> همه فعالیت‌ها باید در حوزه ادبیات باشد. 	۲۵۰	۱۰۰
۳	تأثیر پژوهشی ادبی	<ul style="list-style-type: none"> توجه به ارزش‌های اسلامی، افلاطی و ایرانی در آثار (تا ۲۰ امتیاز) تأسیس و مدیریت نهادهای ادبی داخلی / خارجی (هر مورد تا ۱۵ امتیاز) همکاری مؤثر با نهادهای مرتبط با زبان فارسی (رهنگستان زبان و ادب فارسی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، رایزنی‌های فرهنگی در خارج از کشور و مشابه آنها) (هر مورد تا ۵ امتیاز - حداقل ۲۰ امتیاز) همکاری مؤثر و تخصصی در برگاری رویدادهای معتبر ادبی (هر مورد تا ۱۰ امتیاز) تلاش برای پاسداشت زبان فارسی (از طریق نشریات و روزنامه‌ها، سازمان‌های انتشاراتی، رسانه‌های عمومی، شبکه‌ها و رسانه‌های الکترونیکی و مشابه آنها) (حداقل ۱۵ امتیاز) 	<ul style="list-style-type: none"> همه فعالیت‌ها باید در حوزه ادبیات باشد. 	۸۰	۱۰۰

ادامه جدول ۲

ردیف	معیار	متوجه	پیشنهاد امتیاز	توضیح
۴	فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی	<ul style="list-style-type: none"> تریست شاگردان میرز دانشگاهی (هر مورد تا ۵ امتیاز - حداقل ۲۰ امتیاز) عضویت در مجامع معتبر ادبی ملی / بین‌المللی (حداقل ۵ امتیاز) برگزاری کریسمی نظرپردازی ادبی (هر کرسی تا ۳۰ امتیاز) سرپرستی یاداشتن نقش مؤثر در اجرای طرح‌های مطالعاتی و پژوهشی ادبی که موفقیت اجرای آن به تأثیرگذار فرم رسانیده باشد (هر مورد تا ۱۵ امتیاز) سرپرستی، نویسنده و ویراستاری مقالات در دانشنامه‌ها و فرهنگ‌نامه‌ها (هر مورد تا ۱۵ امتیاز - حداقل ۳۰ امتیاز) سرویس‌های معتبر ادبی داخلی / خارجی (هر مورد ۵ امتیاز) انتشار مقاله در مجلات معتبر پژوهشی در حوزه ادبیات (هر مورد تا ۵ امتیاز - حداقل ۳۰ امتیاز) 	۱۰۰	<ul style="list-style-type: none"> همه فعالیتها باید در حوزه ادبیات باشد. منظور از شاگرد میرز فردی است که به عنوان برگزیده ادبی / دانش آموخته برتر بیناد شناخته شده یا در رویدادهای ادبی برگزیده شده باشد. اعشار مجامع ادبی (ملی و بین‌المللی) باید به تأیید بیناد رسانیده باشد.
۵	تخصص علمی در زمینه ادبیات	<ul style="list-style-type: none"> دارا بودن دانشنامه دکتری تخصصی / سطح ۴ حوزه علمیه / نشان درجه ۱ هنری (۳۰ امتیاز) دارا بودن دانشنامه کارشناسی ارشد / سطح ۳ حوزه علمیه / نشان درجه ۲ هنری (۲۰ امتیاز) 	۳۰	<ul style="list-style-type: none"> دانشنامه دریکی از رشته‌های زبان و ادبیات فارسی، زبان و ادبیات عربی، زبان و ادبیات خارجی و زبان‌شناسی لحاظ می‌شود. نشان هنری در حوزه ادبیات داستانی و شعر لحاظ می‌شود.